

	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Назва дисципліни Психологія важкого учня			
		Статус дисципліни обов'язковий компонент			
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки				
Спеціальність	053 Психологія				
Освітня програма	Психологія (практична психологія)				
Рівень вищої освіти	Перший бакалаврський				
Форма навчання	Денна, заочна				
Курс	IV				
Семестр	VIII				
Обсяг дисципліни	Кредити	3	Години	90	
	Лекційні			<i>Д.ф.-12 год З.ф.-8 год</i>	
	Практичні/семінарські			<i>Д.ф. – 18 год З.ф.- 10 год</i>	
	Лабораторні				
	Самостійна робота			<i>Д.ф. -60 год З.ф.-72 год</i>	
Семестровий контроль	Екзамен				
Викладач	<i>Калашикова Людмила Володимирівна, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи</i>				
Контактна інформація	<i>L.V.Kalashnykova@cuspu.edu.ua</i>				
Кафедра	<i>Психології та соціальної роботи</i>				
Факультет	<i>педагогіки, психології та мистецтв</i>				
Предмет навчання	<i>Курс спрямований на узагальнення та систематизацію знань студентів про сутність, причини появи, класифікацію «важких» учнів, особливості їх психічної та особистісної сфер. Поруч із системою теоретичних знань про різні категорії «важких» учнів, студенти удосконалюють професійно важливе вміння складати програми психологічного супроводу різних категорій «важких» учнів.</i>				
Мета курсу	<i>Метою курсу є ознайомлення студентів із предметом, специфікою та основною проблематикою навчальної дисципліни «Психологія важкого учня», розширення та систематизація знань щодо психологічної характеристики різних категорій «важких» учнів; розвиток вміння складати програми психологічного супроводу «важких» учнів та успішно реалізовувати їх на практиці.</i>				

<p>Компетентності</p>	<p>Під час вивчення курсу у студентів формуються наступні загальні компетентності:</p> <p>ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.</p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога.</p> <p>ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.</p> <p>Під час вивчення курсу «Психологія «важкого» учня» формуються наступні фахові компетентності:</p> <p>СК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p>СК 2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p>СК 3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.</p> <p>СК 8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).</p> <p>СК 10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.</p> <p>СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>СК-12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>
<p>Програмні результати (Чому можна навчитися)</p>	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:</p> <p>ПР-1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язування.</p> <p>ПР-2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР-3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікативних технологій, для вирішення професійних завдань.</p> <p>ПР-4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПР-6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти</p>

	<p>навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.</p> <p>ПР-8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців та нефахівців;</p> <p>ПР-12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо.</p> <p>ПР-16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.</p> <p>ПР-17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.-</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Змістовий модуль 1. Феномен «важкої» дитини як наукова проблема</p> <p>Тема 1. Поняття «важкої» дитини у вітчизняній та зарубіжній психології</p> <p>Історія генезису становлення поняття «важка» дитина. Сутність поняття «важка» дитина у вітчизняній та зарубіжній психології. Розуміння «важких» дітей як тих, що мають певні відхилення від норми. Ототожнення «важких» дітей з педагогічно занедбанними учнями.</p> <p>Різні погляди науковців на сенситивні періоди виникнення «важких» дітей. Л.С. Виготський, В.А. Крутецький, Л.М. Зюбін, І.С. Кон про підлітковий вік як найбільш критичний в процесі становлення особистості. П.П. Блонський, В.М. М'ясищев, В.О. Сухомлинський про дошкільний вік як найбільш сприятливий для виникнення «важких» дітей. Б.Ф. Баєв та В. Манова-Томова про раннє дитинство як сенситивний період виникнення «важких» дітей</p> <p>Роль батьків, вчителів, соціуму в процесі профілактики появи «важких» дітей. Інклюзивна освіта як ознака реформування освітнього процесу в Україні.</p> <p>Тема 2. Причини появи та класифікація «важких» дітей.</p> <p>Історичний огляд проблеми дослідження причин появи «важких» дітей. Характеристика причин, що пов'язані з особливостями сімейного виховання та з особливостями навчально-виховного процесу. Причини появи «важких» дітей, що обумовлені віковими особливостями дітей, які переживають вікові кризи. Причини появи «важких» дітей, які витікають із впливу на розвиток особистості вроджених патологій та хронічних захворювань дитини та її батьків.</p> <p>Різні погляди на види «важких» дітей. Класифікація П.П. Блонського, Г.П. Медведева, Д.Й. Фельдштейна. В.П. Кашенко та Г.В. Мурашов про типи «важких» дітей. Класифікація «важких» дітей за Л.І. Божович. В.М. М'ясищев про види важковиховуваних дітей.</p>

Види «важких» на основі особливостей розвитку мотиваційної сфери особистості. Узагальнена класифікація «важких» дітей.

Змістовий модуль 2. Психологічна характеристика «важких» учнів

Тема 3. Психологічні особливості невстигаючих учнів

Поняття «невстигаючий школяр». Психологічна характеристика невстигаючих учнів. Причини появи невстигаючих учнів. Типи невстигаючих учнів за А.М Гельмонтом. Класифікація невстигаючих учнів за Л.С. Славіною на основі особливостей розумової діяльності дитини та її ставлення до навчання.

Класифікація невстигаючих за Н.А. Менчинською на основі співвідношення рівнів навчаємості та мотивації навчальної діяльності. Психологічна характеристика учнів із низькою навчаємістю та високою мотивацією; високою навчаємістю та низькою мотивацією; низькою навчаємістю та низькою мотивацією.

Психологічний супровід невстигаючих учнів. Методи та прийоми роботи практичного психолога з невстигаючими учнями.

Тема 4. Недисципліновані учні та їх характеристика

Поняття «недисциплінованості». Співвідношення понять виховання, недисциплінованість та перевиховання. Причини появи недисциплінованих учнів.

Класифікація недисциплінованих за Л.С. Славіною.

Форми прояву недисциплінованості. Психологічна характеристика груп недисциплінованих.

Психологічний супровід недисциплінованих учнів. Методи та прийоми роботи практичного психолога з недисциплінованими учнями.

Тема 5. Соціально та педагогічно занедбані діти.

Поняття соціальної та педагогічної занедбаності. Роль соціального фактору в процесі формування педагогічної та мікросоціальної занедбаності. Основні показники педагогічної та мікросоціальної занедбаності.

Причини педагогічної та мікросоціальної занедбаності. Критерії для оцінки педагогічної та мікросоціальної занедбаності: характер виховного оточення та внутрішньої позиції дитини.

Рівні розвитку педагогічної та мікросоціальної занедбаності: латентний, початковий та виражений періоди.

Особливості самосвідомості, спілкування та навчальної діяльності соціально та педагогічно занедбаних дітей.

Прийоми та методи впливу на когнітивну, емоційно-вольову та поведінкову сфери дітей з педагогічною та мікросоціальною занедбаністю. Взаємозв'язок школи та сім'ї.

Тема 6. Психологічна характеристика дітей з ЗПР

Поняття про затримку психічного розвитку як про тимчасове явище. Причини появи дітей із ЗПР. Ознаки затримки психічного розвитку, які можна спостерігати під час вступу дитини до школи.

Затримка розвитку емоційно-вольової сфери та порушення інтелектуальної сфери як два аспекти ЗПР:

Види затримки психічного розвитку та їх характеристика. ЗПР конституційного, соматичного, психогенного походження та церебрально-органічного генезису.

Дитячий аутизм як психопатологічний синдром.

Характеристика дітей з астеничними станами.

Психологічна характеристика дівчат із синдромом Шерешевського-Тернера. ЗПР з мовленнєвою недостатністю: моторна алалія, сенсорна алалія. Дизграфія та затримка психічного розвитку. Дислексія та ЗПР. Затримка психічного розвитку з дисакулькією. Затримка психічного розвитку з диспраксією.

Змістовий модуль 3. Психологічний супровід деяких категорій «важких» дітей

Тема 7. Дитяча агресивність

Поняття «агресії» та «агресивної поведінки». Розуміння сутності феномену агресії зарубіжними та вітчизняними науковцями. Теорія потягу (психоаналітичний підхід). Екологічний підхід до розуміння агресії. Фрустраційна теорія (гомеостатична модель). Теорія соціального наuczіння (біхевіоральна модель розуміння сутності агресії).

Фактори, що впливають на формування дитячої агресії. Види агресії та їх характеристика.

Гендерні відмінності у виявленні агресії.

Психологічний супровід агресивних дітей на різних етапах онтогенетичного розвитку особистості. Тренінг, бесіда, пояснення, вправлення, розкриття наслідків агресивних вчинків та інші методи корекції дитячої агресивності.

Тема 8. Психолого-педагогічна профілактика захоплення «важкими» учнями азартними та комп'ютерними іграми

Поняття гри, її своєрідність та особливості впливу на формування особистості дитини.

Види ігор. Азартні ігри, їх види. Причини масового захоплення азартними іграми. Особливості впливу азартних ігор на психіку дитини.

Етапи становлення захоплення азартними іграми. Ситуативний інтерес та захоплення азартними іграми на рівні пристрасті. Вплив азартних ігор на емоційно-вольову та особистісну сфери дитини.

Комп'ютерні ігри та їх вплив на особистість дитини.

	<p>Причини появи комп'ютерної залежності. Стадії комп'ютерної залежності. Симптоми залежності від комп'ютерних ігор.</p> <p>Профілактика захоплення дітей азартними та комп'ютерними іграми. Психологічний супровід дітей, які захоплюються азартними та комп'ютерними іграми.</p> <p>Тема 9. Делінквентна та аддиктивна поведінки як форми соціальної дезадаптації.</p> <p>Поняття адаптації та дезадаптації. Поняття делінквентної поведінки. Особливості делінквентної поведінки та причини її виникнення. Різновиди делінквентної поведінки. Мотивація протиправної поведінки. Психологічна характеристика учнів, схильних до правопорушень.</p> <p>Загальна характеристика залежної поведінки. Ознаки залежної поведінки. Психологічна характеристика дітей з аддиктивною поведінкою. Чинники формування аддиктивної поведінки. Функції, що визначають залежну поведінку. Види залежності.</p> <p>Різновиди аддикції. Ознаки залежної поведінки. Етапи становлення аддиктивної поведінки. Деструктивний вплив алкоголізму на психічний та особистісний розвиток дитини. Поняття наркотичної залежності. Природа наркоманії. Причини наркоманії. Стадії розвитку наркотичної залежності. Зміна психологічного стану особистості під впливом наркотичної залежності. Профілактика наркоманії в галузі психологічної служби.</p> <p>Профілактика залежної поведінки у підлітків. Просвітницька та профілактична діяльність. Соціально-психологічний тренінг як ефективний метод профілактичної роботи з особами, що мають залежну поведінку. Психологічний супровід учнів з різними видами залежностей.</p>
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p>Під час проведення практичних занять здійснюється поточний контроль студентів. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певної частини навчального матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити матеріал лекції.</p> <p>Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на практичних заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню підлягають: рівень знань, продемонстрований під час відповідей або під час написання контрольних робіт, які проводяться на практичних заняттях.</p> <p><i>Критерії оцінювання роботи студентів денної та</i></p>

заочної форми навчання на практичних заняттях:

5 балів отримує студент, який повністю засвоїв навчальний матеріал; логічно викладає його, пов'язуючи з темами, що були вивчені раніше; бачить міжпредметні зв'язки; наводить приклади та аргументи; робить посилання на літературу. Обов'язковим є використання матеріалу, що пропонується для самостійного опрацювання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує. Активно приймає участь під час обговорення проблемних питань.

4 бали - студент засвоїв навчальний матеріал з певної теми; вільно викладає його; наводить приклади, однак допускає незначні помилки та неточності. Долучається до обговорення проблемних питань.

3 бали - студент засвоїв навчальний матеріал з певної теми на репродуктивному рівні; відтворює його не завжди логічно, припускається помилок. Не завжди долучається до обговорення проблемних питань.

З курсу «Психологія важкого учня» для студентів заочної форми навчання передбачено написання модульної контрольної роботи.

Максимальна кількість балів за написання МКР, які можуть одержати студенти заочної форми навчання – 5 балів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи для студентів заочної форми навчання:

5 балів - відповідаючи на питання контрольної роботи, студент демонструє глибокі знання з теми, розуміння понятійного апарату та вільне оперування ним. Відповіді на поставлені питання повні та розгорнуті. Викладений матеріал має доказовий, логічний та послідовний характер. Граматичні та орфографічні помилки відсутні.

4 бали - відповідь на питання контрольної роботи майже повна, має розгорнутий та усвідомлений характер. Понятійний апарат використовується правильно. Відповідь структурована, однак зустрічаються окремі помилки, неточності та незначні порушення у послідовності викладу матеріалу. Трапляються окремі граматичні та орфографічні помилки.

3 бали - відповідь неповна, фрагментарна. Матеріал відтворюється репродуктивно з багатьма неточностями та помилками. Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, послідовність, структурованість. Студент демонструє окремі розрізнені знання з теми та допускає помилки, використовуючи наукові поняття.

Під час вивчення курсу «Психологія важкого учня» студенти залучаються до написання ІНДЗ.

Максимальна кількість балів за ІНДЗ для студентів денної форми навчання – 15 балів, для студентів заочної форми навчання – 30 балів.

Під час оцінки ІНДЗ береться до уваги відповідність змісту реферату обраній темі, повнота висвітлення матеріалу (в тому числі наявність схем, малюнків, таблиць, статистичних даних).

Критерії оцінювання ІНДЗ для студентів денної та заочної форми навчання:

Д.ф. – 15 балів, З.ф. - 30 балів виставляється, якщо:

1. ІНДЗ складається із змісту, вступу, теоретичного та практичного розділів, висновків, літератури та додатків.
2. У «Вступі» обґрунтовується актуальність обраної теми дослідження, аналізується, які аспекти проблеми досліджені, окреслюється основні задачі дослідження, теоретичне та практичне значення роботи.
3. Теоретична частина ІНДЗ включає глибокий аналіз та узагальнення поглядів науковців щодо сутності обраної категорії «важких» дітей. У тексті є посилання на літературу. Зміст матеріалу представлено логічно та послідовно. В кінці кожного параграфу та першого розділу загалом є висновки.
4. Практична частина ІНДЗ присвячена аналізу первинного та вторинного супроводу обраної категорії «важких» дітей. У Розділі 2. розкрито сутність психологічного супроводу «важкої» дитини; проаналізовано основні етапи психологічного супроводу та основні форми роботи психолога; представлено конкретні прийоми впливу, тренінгові вправи, поради для певної категорії «важких» дітей, їх батьків та вчителів. У тексті є посилання на літературу та висновки.
5. У «Висновках» до ІНДЗ узагальнено викладений матеріал.
6. Література оформлена відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015.
7. «Додатки» включають матеріал діагностичних методик та інших матеріал.

Д.ф. - 10 балів, З.ф. - 20 балів виставляється, якщо:

1. ІНДЗ складається із змісту, вступу, теоретичного та практичного розділів, висновків, літератури та додатків.
2. У «Вступі» обґрунтовується актуальність обраної теми дослідження, аналізується, які аспекти проблеми досліджені, окреслюється основні задачі дослідження, теоретичне та практичне значення роботи.
3. Теоретична частина ІНДЗ включає аналіз та узагальнення поглядів науковців щодо сутності обраного феномену, однак зустрічаються неточності. В тексті є посилання на літературу. Матеріал представлено логічно та послідовно. Висновки до параграфів та першого розділу загалом потребують допрацювання.
4. Практична частина ІНДЗ присвячена аналізу первинного та вторинного супроводу обраної категорії «важких» дітей. В

Розділі 2. розкрито: сутність психологічного супроводу «важкої» дитини. Однак спостерігаються неточності під час аналізу основних етапів психологічного супроводу обраної категорії «важких» дітей. Представлено аналіз основних форм роботи психолога та деякі прийоми впливу, тренінгові вправи, поради для «важких» дітей, їх батьків та вчителів. У тексті є посилання на літературу та висновки.

5. У «Висновках» до ІНДЗ узагальнено викладений матеріал.

6. Література оформлена відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015.

7. «Додатки» включають матеріал діагностичних методик та інших матеріал.

Д.ф. – 5 балів, З.ф. – 10 балів виставляється, якщо:

1. ІНДЗ складається із змісту, вступу, теоретичного та практичного розділів, висновків, літератури та додатків.

2. У «Вступі» обґрунтовується актуальність обраної теми дослідження, пропонується поверховий аналіз основних напрямків дослідження проблеми, окреслюється основні задачі дослідження, теоретичне та практичне значення роботи.

3. Теоретична частина ІНДЗ включає поверховий аналіз поглядів науковців щодо сутності обраної категорії «важких» дітей. В тексті зустрічаються помилки та неточності. В тексті не завжди є посилання на літературу. Матеріал представлено не послідовно. Висновки до параграфів та першого розділу загалом потребують допрацювання.

4. Практична частина ІНДЗ присвячена аналізу первинного та вторинного супроводу обраної категорії «важких» дітей. У Розділі 2. розкрито: сутність психологічного супроводу «важкої» дитини. Характеристика первинного та вторинного супроводу «важких» дітей представлена поверхово. Пропонується аналіз деяких форм роботи психолога, деякі тренінгові вправи та поради для «важких» дітей, їх батьків і вчителів. У тексті другого розділу бракує посилань на літературу та висновки.

5. «Висновки» до ІНДЗ потребують допрацювання.

6. Література оформлена з помилками (не відповідає вимогам ДСТУ 8302:2015).

7. «Додатки» відсутні.

Підсумковий контроль.

Завданням підсумкового контролю є перевірка знань програмного матеріалу з курсу в цілому, логіки та взаємозв'язку між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння складати програми психологічного супроводу «важких» дітей.

Форма проведення підсумкового контролю під час вивчення навчальної дисципліни «Психологія «важкого» учня» - екзамен. До підсумкового контролю допускаються всі студенти

	<p>незалежно від результатів поточного контролю. Максимальна кількість балів за складання екзамену -40 балів.</p> <p>Сумарний результат підсумкового семестрового контролю в балах та за шкалою ЄКТС заноситься у відомість обліку успішності та залікові книжки студентів. Максимальна кількість балів, які можуть одержати студенти денної та заочної форм навчання з навчальної дисципліни «Психологія важкого учня» – 100 балів. У випадку ж отримання менше 60 балів (FX в ECTS), студент має право перескласти екзамен, щоб ліквідувати академічну заборгованість.</p> <p>Перескладання екзамену допускається в терміни, визначені деканатом факультету педагогіки, психології та мистецтв.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Політика відвідування і подання виконання завдань.</p> <p>Під час вивчення навчальної дисципліни «Психологія важкого учня» студенти повинні відвідувати лекційні та практичні заняття. Крім того студенти мають опрацьовувати навчальний матеріал, що виноситься на самостійне опрацювання.</p> <p>Під час проведення практичних занять, студенти приймають участь в обговоренні теоретичних питань, що відносяться до певної теми навчального курсу, пишуть контрольні роботи, вирішують тестові завдання, виявляють активність під час обговорення психологічних задач.</p> <p>Одним із важливих практичних завдань курсу є розвиток у студентів професійно важливих умінь - складати корекційно-розвивальні програми психологічного супроводу різних категорій «важких» дітей.</p> <p>Індивідуальне навчально-дослідне завдання з навчальної дисципліни «Психологія важкого учня» передбачає узагальнення поглядів науковців та розробку програми психологічного супроводу різних категорій «важких» учнів.</p> <p>Розробка програми психологічного супроводу різних категорій «важких» учнів виступає видом самостійної навчальної роботи студентів.</p> <p>Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання передбачає: поглиблене вивчення певної категорії «важких» учнів за рахунок узагальнення та систематизації наукової літератури, що стосується обраної проблеми; підбір корекційно-розвивальних вправ; розробку програми психологічного супроводу обраної категорії «важких» учнів; презентацію розробленої програми.</p> <p>Обсяг індивідуального навчально-дослідного завдання – 20-25 друкованих сторінок формату А-4 (210-297мм). Матеріал ІНДЗ подається для перевірки на початку квітня.</p> <p>Вимоги до оформлення ІНДЗ:</p> <p>1. Текст ІНДЗ має бути надрукований, відредагований та</p>

	<p>перевірений на наукову доброчесність.</p> <p>2. Реферат повинен мати наступні складові: вступ, основну частину, висновки, список використаної літератури, додатки. У вступі має обґрунтовуватися актуальність теми дослідження, аналізуватися наукові підходи до обраної проблеми, окреслюватися основні задачі дослідження, розкриватися теоретичне та практичне значення роботи.</p> <p>Основна частина ІНДЗ повинна включати теоретичну та практичну частини. Теоретична частина роботи передбачає аналіз, систематизацію та узагальнення поглядів науковців на обрану проблему. В тексті мають бути посилання на літературу, якою користувався студент.</p> <p>Практична частина ІНДЗ повинна включати опис деяких методів та прийомів роботи психолога під час первинного та вторинного супроводу обраної категорії «важких» учнів.</p> <p>Під час оцінки ІНДЗ береться до уваги відповідність змісту реферату обраній темі, повнота висвітлення матеріалу.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Атемасова О.А. Агресивна дитина: як їй допомогти. Х.: Ранок, 2010. 2. Бандура А., Уолтерс Р. Подростковая агрессия: изучение влияния воспитания и семейных отношений. М.: Апрель Пресс, ЭМСКО-Пресс, 1999. 512с. 3. Важковиховуваність: сутність, причини, реабілітація: методичний посібник для соціальних педагогів та практичних психологів освітніх закладів / О.М. Полякова. СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2007. 344 с. 4. Выготский Л.С. Собр. соч.: В 6-ти томах. Т.5. Основы дефектологи. М.: Педагогика 1983. 368 с. 5. Горбунова О. Попередження невстигання учнів (методичні поради вчителям щодо роботи з дітьми, які погано встигають) // <i>Завуч. 2001. №32-33</i>. С.49-52. 6. Довідник з практичної психології (на допомогу студентам-випускникам під час підготовки до державних екзаменів): навчально-методичний посібник /за ред. Г.О. Горської. Кіровоград, 2010. 228 с. 7. Кулик В. Діти з труднощами в навчанні // <i>Шкільний всесвіт. 1998. №2</i>. 8. Лобанова А.С., Калашнікова Л.В. Соціально-психологічні аспекти роботи з підлітками, схильними до девіації: навчальний посібник. К.: Каравела, 2012. 368 с. 9. Лоренц К. Агрессия. М.: Амфора, 2001. 349 с. 10. Лосієвська О.Г., Короткіх Л.В. Психологічні особливості агресивної поведінки. Луганськ, 2008. 11. Максимова Н.Ю. Виховна робота з соціально дезадаптованими школярами: Методичні рекомендації. К.: ІЗМН, 1997. 187 с. 12. Максимова Н.Ю., Мілютін К.Л., Піскун В.М. Основи

	<p>дитячої патопсихології: навчальний посібник. К.: Перун, 1996. 464 с.</p> <p>13. Юркевич В. Особливість і проблеми обдарованої дитини // Завуч. 2003. №17-18. С.7.</p> <p><i>Інформаційні ресурси</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.students.net.ua -український освітній портал для студентства 2. www.osvita.org.ua – освітній портал, що містить структуровані освітні ресурси України, базу даних ВНЗ України і Росії 3. www.udl.org.ua – українська система дистанційного навчання 4. www.education.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 5. www.nbuv.go.ua- сайт бібліотеки ім. В. Вернадського
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p><i>Аудиторія теоретичного навчання, проектор, ноутбук, смартфон, наукова література.</i></p>